

Munich Personal RePEc Archive

Study on the perception of managers on training needs

Stefan, Bruno

Universitatea Politehnica Bucuresti, Biroul de Cercetari Sociale

2004

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/60805/>
MPRA Paper No. 60805, posted 18 Sep 2015 06:02 UTC

Studiu privind percepția managerilor asupra necesarului de training

Aproape jumătate dintre managerii români au ajuns în funcții de conducere fără să fi avut studii în domeniu, iar citirea unui studiu de management nu a fost tocmai "lectura" preferată. Nevoia de training și consultanță în domeniul afacerilor este destul de mare, cea mai frecvent menționată fiind nevoia unor cursuri de marketing. Așa reiese din ultimul studiu realizat de Biroul de Cercetări Sociale, la comanda FNTM, în rândul a peste 300 de manageri, cu o vechime în funcție care variază de la câteva luni la 39 de ani.

Printre altele, studiul arată că bărbații solicită cursuri de instruire mai des decât femeile, iar cei sub 40 ani mai frecvent decât cei trecuți de această vârstă. La fel, cei din domeniile IT, mobilei, serviciilor de sănătate și educație, construcțiilor și comerțului doresc mai frecvent astfel de cursuri decât cei din domeniile turismului, agriculturii, alimentației publice și administrației publice.

Pentru aceste cursuri, aproape trei sferturi din subiecți ar putea alocă sub 1% din cifra de afaceri. Femeile, tinerii sub 25 ani, care conduc firme mici, cu o cifră de afaceri sub 100 milioane lei anual, din domeniile agriculturii, comerțului și imobiliarelor sunt mai puțin dispuși să investească în aceste cursuri.

La ancheta privind percepția managerilor asupra necesarului de training au participat subiecți a căror împărțire pe sex nu a fost egală: 38% au fost femei și 62% bărbați. Ponderea mai ridicată a femeilor s-a constatat printre asistenții manageri (78%), economiști (73%), analiști, consultanți (62%), printre managerii tineri, sub 25 ani (54%), cu o vechime în funcție mai mică de 1 an (55%), provenind atât din firmele foarte mici, cât și din cele foarte mari. Spre deosebire de acestea, bărbații au fost mai numeroși în rândul administratorilor și al șefilor de departamente (73%), al directorilor (67%), ponderea lor crescând pe măsura înaintării în vârstă a subiecților și a vechimii în funcție.

Participanții la anchetă au avut o vârstă medie de 35,5 ani. Cei mai numeroși tineri sub 25 ani au provenit din București, iar cei mai puțini din Prahova, după cum cei mai numeroși vârstnici s-au constatat în județul Alba.

Peste 17% din managerii intervievați au mai puțin de 1 an vechime în funcție. Vechimea medie în funcție este de 3,6 ani. Ponderea celor proaspăt intrați în rândul managerilor a fost mai ridicată la subiecții din București, Vrancea, Buzău, iar cei cu o vechime mai mare în funcție au fost mai numeroși în județul Alba. Cei mai mulți manageri participanți la sondajul BCS au provenit de la firme mici, aproape jumătate având sub 10 angajați și o cifră medie de afaceri în anul 2003 situată la

3.700 milioane lei. Domeniile de activitate au fost diverse, de la comerț și produse electronice la afaceri imobiliare și servicii sanitare și educative.

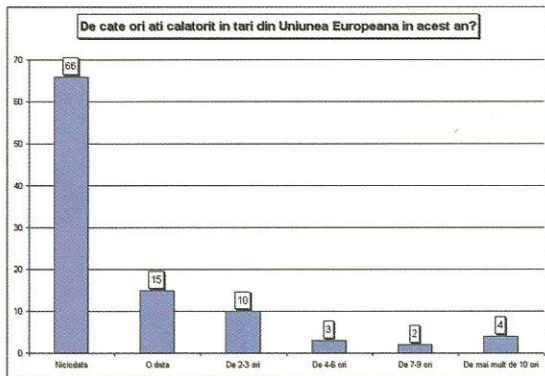
În ultimul an două treimi din subiecți nu au călătorit niciodată în vreo țară din Uniunea Europeană. Managerii brăileni și vrânceni, femeile, economiștii, cei tineri și cu o vechime mică în funcție, precum și cei din domeniile administrației publice, afacerilor imobiliare și cele agricole au fost printre cei care au călătorit cel mai puțin în occident, iar arădenii, sibienii și prahovenii, cu funcții de directori, provenind din firme mari, cu vârste de peste 40 ani și o vechime de peste 10 ani în funcție, cu activități în domenii precum turism, transport, comerț, asigurări, sănătate și alimentație publică - s-au numărat printre cei care au călătorit cel mai frecvent în țări ale Uniunii Europene în acest an.

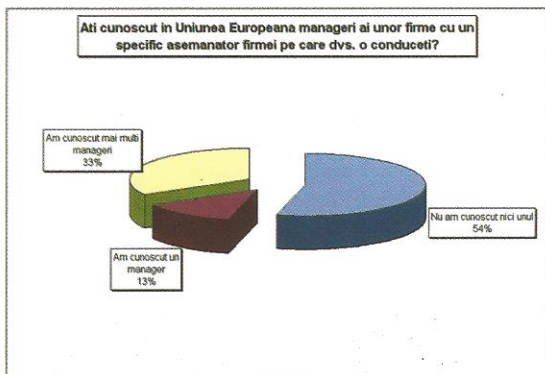
Sociolog Bruno Ștefan
Biroul de Cercetări Sociale

Repartiția subiecților în funcție de sex

Funcția subiectului	Sex	
	Masculin	Feminin
Director, manager	67,0%	33,0%
Șef departament, secție, birou	72,7%	27,3%
Administrator	73,4%	26,6%
Analist, consultant	38,5%	61,5%
Asistent manager	22,2%	77,8%
Economist, contabil	27,3%	72,7%
Alta: inginer, medic, profesor, psiholog, etc.	57,9%	42,1%
Grupa de vârstă		
Sub 25 ani	45,9%	54,1%
26-30 ani	51,7%	48,3%
31-35 ani	66,7%	33,3%
36-40 ani	56,5%	43,5%
41-45 ani	66,7%	33,3%
46-50 ani	75,9%	24,1%
peste 50 ani	94,4%	5,6%
Grupa de vechime		
1 an	44,7%	55,3%
2-5 ani	59,3%	40,7%
6-10 ani	65,3%	34,7%
11-15 ani	81,8%	18,2%
16-20 ani	50,0%	50,0%
21-25 ani	80,0%	20,0%
26-30 ani	100,0%	
peste 30 ani	66,7%	33,3%
Cifra de afaceri în 2003		
sub 100 mil.	45,5%	54,5%
100mil - 1 mld.	70,4%	29,6%
1-5 mld.	83,7%	16,3%
5-10 mld.	50,0%	50,0%
11-20 mld.	100,0%	
21-50 mld.	84,2%	15,8%
51-100 mld.	80,0%	20,0%
peste 100 mld.	36,4%	63,6%
Număr de angajați		
1-10 angajați	58,6%	41,4%
11-50 angajați	72,2%	27,8%
51-250 angajați	72,7%	27,3%
peste 250 angajați	37,9%	62,1%

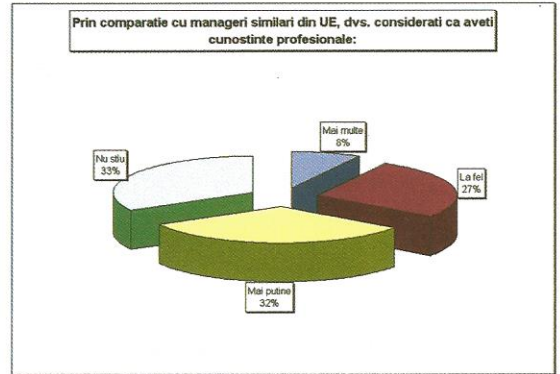
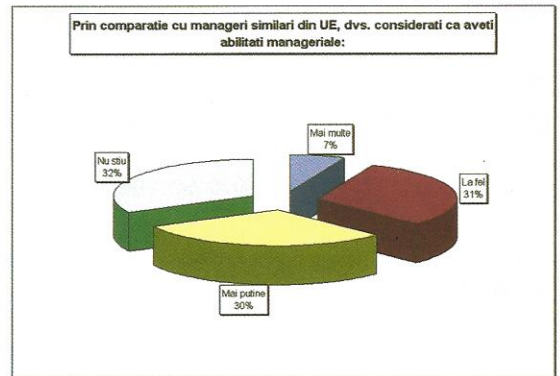

Mai mult de jumătate din personalul de conducere interviuat nu a cunoscut nici un manager al unei firme similare din Uniunea Europeană. Ponderea celor care nu au contacte cu omologi ai lor din Occident e semnificativ mai crescută în rândul femeilor (69%), a economiștilor (82%), a tinerilor sub 25 ani (78% - aceasta scăzând pe măsura înaintării în vârstă, ajungând la 38% în cazul celor de 46-50 ani), a celor cu o vechime managerială mai mică de 1 an (70% - cifră ce se diminuează pe măsura creșterii vechimii, ajungând la 25% în cazul celor cu o vechime de 25-30 ani), a celor cu o cifră mică de afaceri (peste 73% din cei cu cifre anuale situate sub 100 milioane lei), a celor ce conduc firme mici, cu mai puțin de 10 angajați (60%), precum și a celor din Braïla, Prahova și București.

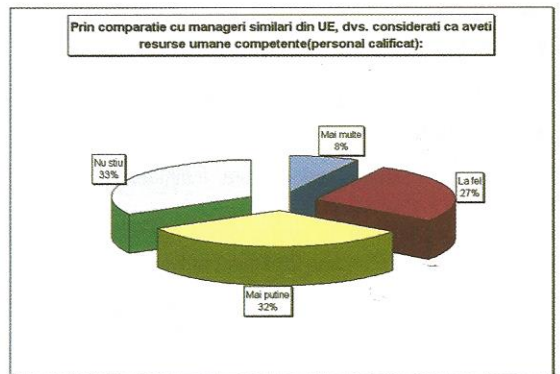

Spre deosebire de aceștia, s-au constatat contacte sporite cu manageri ai unor firme similare din U.E. mai ales la bărbați (53%), la directori și administratori (55%), la cei cu vârste cuprinse între 46 și 50 ani (64%), la cei cu vechime în funcție de 26-30 ani (75%), la cei rezidenți în Sibiu și Arad (63%), care conduc firme cu o cifră de afaceri situată între 5 și 10 miliarde lei anual (75%) și care au mai mult de 10 angajați (55%).

Numărul celor care cred că au mai multe atu-uri decât omologii lor vest-europeni este relativ scăzut (între 6,5 și 8% din totalul celor chestionați). Tinerii sub 25 ani, cei care nu au contacte directe cu manageri din UE, cu firme care au o cifră de afaceri foarte mică (sub 100 milioane în anul 2003), din Braïla și Prahova, care activează în domeniul administrației publice și al turismului - consideră cel mai mult că îi depășesc pe agenții economici similari din Uniunea Europeană atunci când vine vorba de cunoștințele profesionale, abilitățile manageriale și personalul calificat.

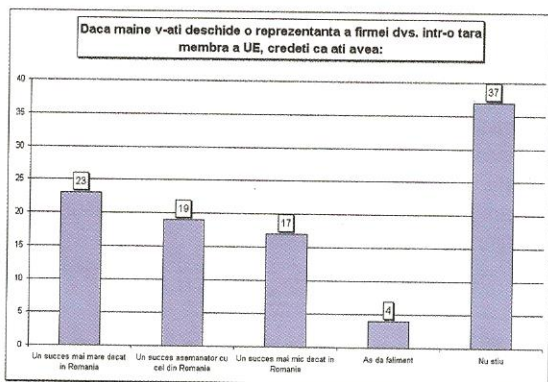

Ponderea celor care cred că au mai puține cunoștințe profesionale, abilități manageriale și resurse umane competente decât managerii unor firme asemănătoare din occident este constatată la aproximativ o treime din subiecții interviuați. Ea e crescută mai ales în rândul femeilor, al asistent managerilor și consultanților, al celor de 30-40 ani, cu o vechime de 2-5 ani în funcție. În general bărbații, cei care conduc firme cu peste 250 angajați, care au cifre de afaceri anuale foarte mari și contacte dese cu firme vest-europene, au mai puține complexe de inferioritate față de directori similari din UE. Ei sunt nemulțumiți mai degrabă de slaba calificare a personalului din subordine, decât de informațiile teoretice necesare unei bune administrări.

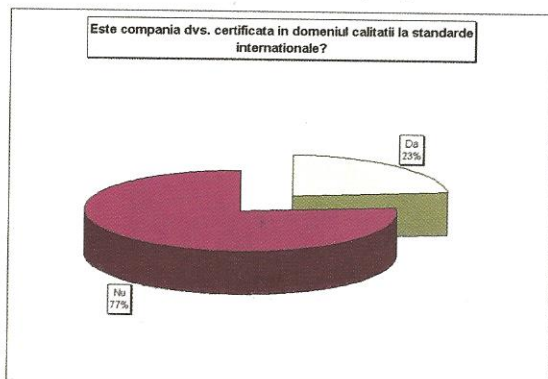
Aproape un sfert din personalul de conducere participant la ancheta BCS consideră că dacă și-ar deschide o reprezentanță a firmei într-o țară membră a UE ar avea un succes mai mare decât în România. Această opinie a fost constatată mai frecvent în rândul celor trecuți de 40 ani, cu o

vechime mai mare de 20 ani (60%), din domeniul asigurărilor (60%), afacerilor imobiliare, turismului și administrației publice.

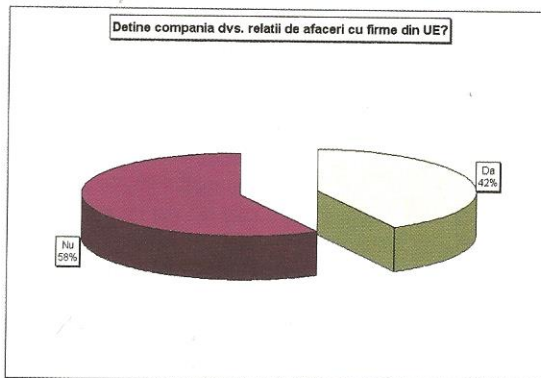
Spre deosebire de aceștia, tinerii sub 40 ani (26%), dar și cei trecuți de 50 ani (28%) consideră că ar avea un succes mai mic decât în România dacă și-ar deschide o sucursală a firmei în UE. Lor li se alătură și cei care au cele mai multe contacte cu firme similare din occident, cu precădere cei din Sibiu și Constanța (25%), care se ocupă de IT și alimentație publică (36%). Mai rezervate, neputând prevedea succesul sau eșecul unei întreprinderi într-o țară dezvoltată sunt mai ales femeile, asistent-managerii și șefii de departamente, tinerii sub 25 ani, cu o vechime mai mică de 1 an în funcție, din București (62%) și Prahova, din domeniile agricole și zootehnice, industriei prelucrătoare (60%), consultanței, mobilei și serviciilor de sănătate și educație.

Mai bine de trei sferturi din firmele participante la cercetarea BCS nu au un certificat în domeniul calității la standarde internaționale, iar cele care declară că îl au, au menționat aproape în totalitate ISO 9000 sau 9001 / 2000 sau 2001. De certificate ale calității beneficiază mai ales firmele cu o cifră mare de afaceri (64% din totalul firmelor cu peste 100 mld.lei, față de 9% din firmele cu o cifră medie anuală mai mică de 100 mil.lei), firmele cu peste 250 angajați (60% față de firmele mici: 10%), cele din Buzău și Prahova (50%), din domeniul asigurărilor, și industriei prelucrătoare (69%).

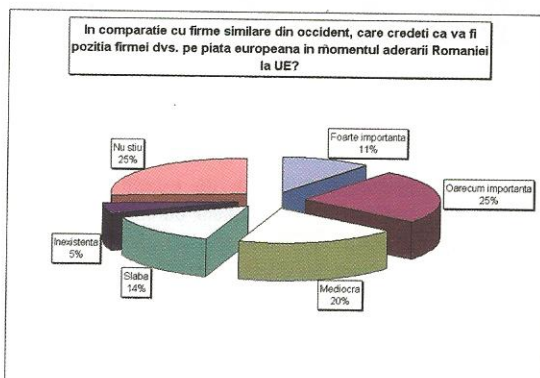

42% din subiecți declară că firma lor are relații de afaceri cu firme din UE. Cu cât vechimea în funcția de conducere crește, cu atât cresc și relațiile cu firme vest-europene. Contactele sporesc de asemenea odată cu înaintarea în vârstă a subiecților, managerii sub 25 ani având de trei ori mai puține contacte de acest fel, față de cei cu vârste între 40 și 50 ani. Aceste contacte sunt mai numeroase la firmele mari (83% la

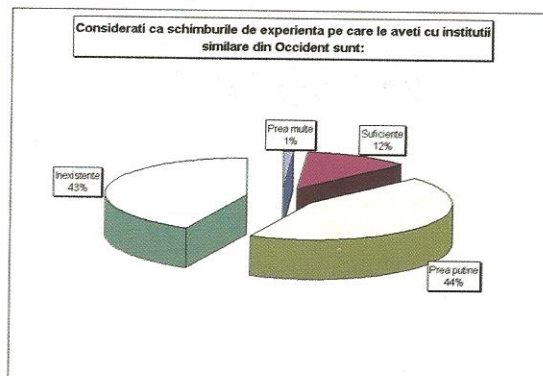
cele cu peste 250 angajați, față de 27% la cele cu 1-10 angajați), din domeniul asigurărilor/băncilor și al industriei prelucrătoare (peste 80%) și inexistente în cazul afacerilor imobiliare și al firmelor din Brăila și Buzău.

Sondajul a constatat un optimism ridicat al managerilor români legat de aderarea la UE, mai bine de o treime dintre ei sperând că firma lor va juca un rol important pe piața europeană după anul 2007. Mai pesimiști în privința viitorului european al firmei lor sunt mai degrabă bărbații decât femeile, cei care conduc firme medii, cu o cifră de afaceri anuală de 11-20 mld.lei (50%), cu 10-50 angajați, din domeniul construcțiilor (50%), cu o vechime de 6-10 ani în funcție de conducere și cu o vârstă trecută de 45 ani.

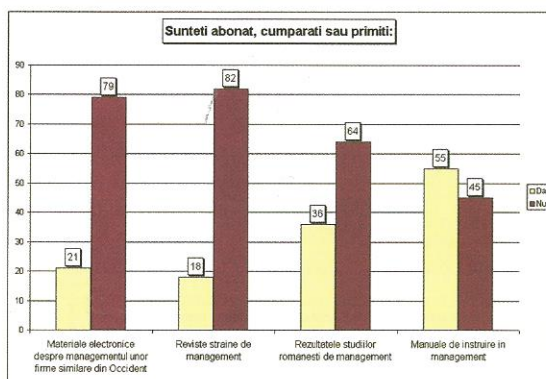

Pesimismul e dat și de lipsa schimburilor de experiență cu instituții similare din Europa de Vest, schimburi inexistente pentru 43% din subiecți intervievați și mult prea puține pentru alți 44%. Patronii tineri, deținători ai unor firme mici, cu un număr redus de personal și cu o cifră de afaceri mică, din Brăila, Prahova, Buzău și Vrancea menționează cel mai frecvent că nu au beneficiat de nici un schimb de experiență în cariera lor managerială.

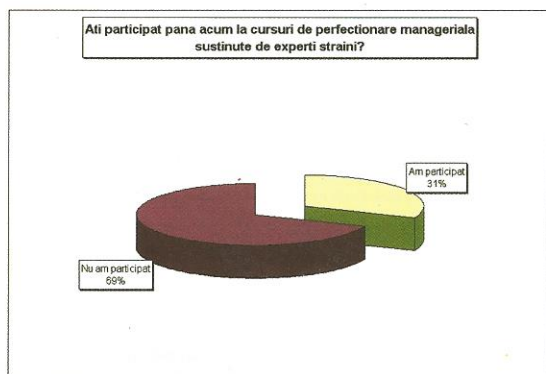

Nevoia de training

Dacă pregătirea managerială a fost asigurată cu ajutorul manualelor de instruire - citite de peste 55% din subiecți - și al studiilor românești de management - cunoscute de mai bine de o treime din cei intervievați, nu același lucru se poate spune despre contactul cu literatura de specialitate publicată în străinătate, inaccesibilă pentru aproape 80% din participanții la cercetarea BCS. La materialele publicate în format electronic au acces mai degrabă directorii tineri, gestionarii ai unor firme mici, pe când abonamente la reviste străine de management își fac preponderent managerii trecuți de 40 ani, conducătorii ai unor firme mari. Firmele din vestul țării beneficiază mai mult decât cele din est de materiale în limbi străine de management. La fel și firmele din domeniul bancar, al asigurărilor, al turismului, al calculatoarelor și al celor de consultanță (peste 35%), avantajate față de firmele din domeniul imobiliar, al mobilei, al agriculturii, comerțului și alimentației publice (sub 5%).

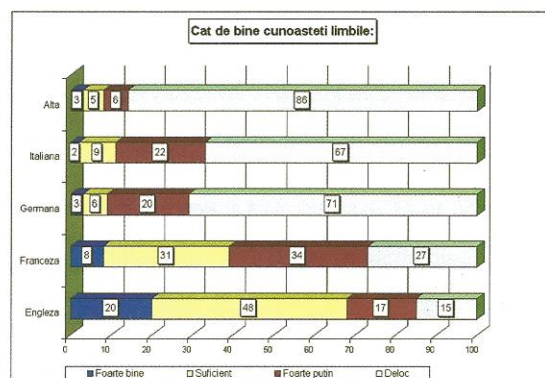

Aproape o treime din personalul investigat a participat la cursuri de perfecționare susținute de experți străini. Mai numeroasă a fost prezența la aceste cursuri a bărbaților decât a femeilor. Aproape trei sferturi din consultanții participanți la cercetare au declarat că au urmat astfel de cursuri - de cinci ori mai numeroși decât economiștii. Persoanele de 30-40 ani, dar și cele trecute de 50 ani, din Arad și Prahova, conducătorii ai firmelor mari au urmat de două ori mai frecvent cursuri de perfecționare decât persoanele tinere, din Brăila, Buzău și Vrancea, conducătorii ai firmelor mici.

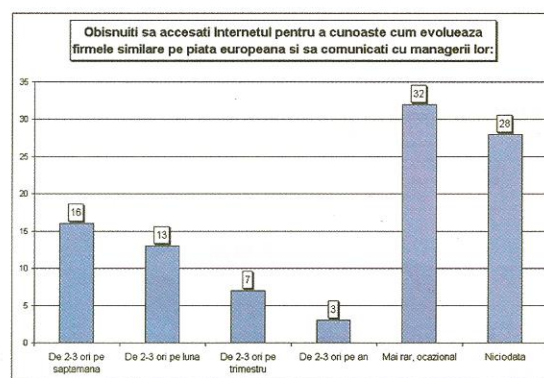

Mai bine de două treimi din subiecții intervievați stăpânesc limba engleză foarte bine sau suficient. Ancheta BCS a arătat că femeile au o mai mare înclinație către limba engleză decât bărbații. La fel, asistent-managerii și consultanții cunosc într-o

măsură mai mare limba engleză decât directorii sau administratorii. Cunoașterea acestei limbi scade pe măsura înaintării în vârstă a subiecților: de la 95% la tinerii sub 25 ani la 31% la cei trecuți de 50 ani. O indiferență față de această limbă o au mai ales cei din domeniile agriculturii, comerțului, transportului, afacerilor imobiliare, alimentației publice și construcțiilor. Aproximativ aceleași categorii socio-demografice stăpânesc mai bine și alte limbi străine, dar în proporții mult mai scăzute. Doar jumătate dintre aceștia cunosc și franceza, iar germana, italiana sau altă limbă ocupă ponderi neînsemnate în structura eșantionului (aproximativ 10%).

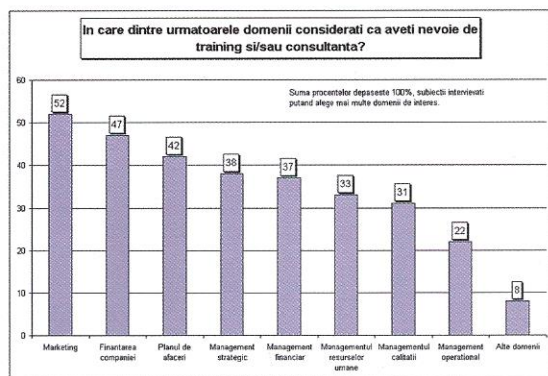

Unul din 6 manageri români accesează Internetul aproape zilnic pentru a cunoaște cum evoluează firmele similare pe piața europeană și pentru a comunica cu managerii lor. O frecvență mai mare a acestei comunicări s-a constatat la bărbați, de 30-40 ani, aflați în fruntea unor firme mijlocii, cu o cifră de afaceri în 2003 de 10-20 mld. lei, din domeniul bancar, al asigurărilor, al IT, transportului și serviciilor de sănătate și educație. Internetul este mai rar folosit pentru informare și comunicare managerială de femei, de cei trecuți de 50 ani, de economiști, din domeniile agriculturii, imobilelor, comerțului și mobilei.

Nevoia de training și consultanță în domeniul afacerilor este destul de mare, cea mai frecvent menționată fiind nevoia unor cursuri de marketing. Bărbații solicită aceste cursuri mai des decât femeile, iar cei sub 40 ani mai frecvent decât cei trecuți de această vârstă. La fel, cei din domeniile IT, mobilei, serviciilor de sănătate și educație, construcțiilor și comerțului doresc mai frecvent astfel de cursuri decât cei din domeniile turismului, agriculturii, alimentației publice și administrației publice.

Nevoia de training

Pentru aceste cursuri, aproape trei sferturi din subiecți ar putea aloca sub 1% din cifra de afaceri. Femeile, tinerii sub 25 ani, care conduc firme mici, cu o cifră de afaceri sub 100 mil. lei anual, din domeniile agriculturii, comerțului și imobiliarelor sunt mai puțin dispuși să investească în aceste cursuri. Cele mai mari investiții în educația profesională par să le facă managerii de 40-45 ani, care conduc firme mari, cu o cifră de afaceri de aproape 100 mld. lei, din domeniile IT, consultanță, servicii de sănătate și învățământ.

- Volumul eșantionului: 305 subiecți interviuați, cu vârste între 18 și 59 ani
- Criterii de stratificare: regiune geografică, mărimea firmei, vechimea în funcție a managerilor, cifra de afaceri.
- Mărimea firmei: Firmele au fost selectate după numărul de angajați, acordându-se o atenție sporită firmelor mici și mijlocii - care ocupă o pondere de 90% în structura eșantionului.
- Vechimea în funcție a managerilor: Au participat la

anchetă manageri cu o vechime în funcție care variază de la câteva luni la 39 ani, vechimea medie situându-se la 3,6 ani.

- Cifra de afaceri a firmei: Au fost selectate firme a căror cifră de afaceri variază de la 4 mil. lei la 2.475.000 mil. lei.
- Cifra medie de afaceri în anul 2003 s-a situat la 3.700 mil. lei.
- Perioada de culegere a datelor: 10 aprilie - 20 mai 2004.